

Ngā Rauemi Tauwhitiwhiti mō Pūtaiao Online

E ai ki te kōrero

Ko te kupu tuatahi ki te Atua. Ko te kupu tuarua ki te hunga mate. Ā, tae noa atu ki ngā kaupupuri reo kua riro atu, me mihi ka tika. Me mihi hoki ki ō rātou marae, ō rātou hapū, ngā toka e whakatairanga ana i tō tātou reo rangatira. Nō reira, ki a tātou katoa tihei wā mauriora. E tika ana te kōrero, mā te reo ka ora ai te Māori. Heoi anō, ka huri ki a tātou nei ki ngā pūtake reo o te wā. Ko te mea whakahirahira ki a au ko ngā tohu rangatira mō te reo, arā ko te “Māori Language Awards”. Kātahi anō ka whakatūria tēnei hui whakahirahira i tēnei tau, arā hei whakanui i te Wiki o te Reo Māori me tōna kaupapa. Ko te tikanga he whakahōnore i ētahi o ngā rōpū e whakatairanga ana i tō tātou reo. Miharo katoa ahau ki te maha me te reka o ngā tono i tukua mai. Kīhai mātou i mārāma, i mōhio rānei ki te tini me te mano o ngā tāngata e hāpai ana i tēnei taonga, te reo Māori. Kua puta te kiwi i tāna rua, ā, ka kite, ka rongo anō hoki i te wairua o tō tātou reo ki tēnā moka, ki tēnā moka o te motu. Ka miharo anō hoki au ki a Pākehā mā e piri mai ana ki te reo kia whai tokotoko anō mā rātou. Nā, ka hoki ōku mahara ki te kōrero a Tā Āpirana Ngata “E tipu, e rea”. Ki tāku titiro, kua tupu ake āna kupu kia tū hei atamira mō ngā tāngata katoa o te motu, Pākehā mai, Māori mai. E tipu, e rea ko tōu reo Māori.

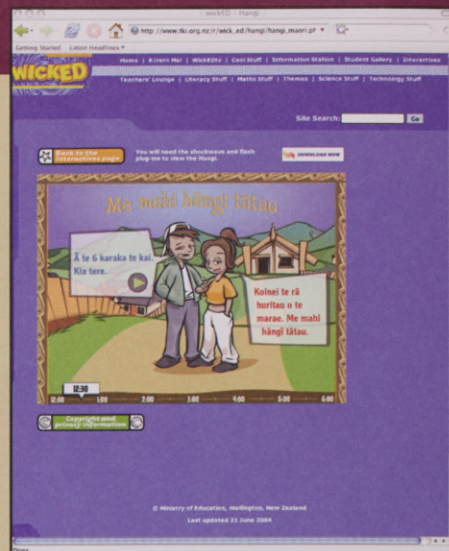
Nā Haami Piripi
Kaiwhakahaere Matua

Nā te tīma Māori o Te Kete Ipurangi i hoahoa ēnei rauemi pūtaiao hou mō te paewhakaata a Te Tāhuhu o te Mātauranga. E whai pānga ana ēnei tū āhua ki ngā mātauranga Māori, ā, ko ngā horopaki e pā ana ki ngā mahi o nāianei, e pārekareka ai ngā ākonga Māori. Ka kitea ēnei tauwhitiwhitinga rorohiko i runga i te paewhakaata hou a Pūtaiao Online. Hei te mutunga o te tau nei ka whakaterehia.

I roto i te tauwhitiwhitinga Me Mahi Hāngi Tātou, ka whakamātautauhia e ngā ākonga ngā pūkenga pūtaiao o ngā momo wahie, ngā momo kōhatu me ngā momo kai hoki, e kitea ai te hāngi reka rawa atu. Ko tā tēnei tauwhitiwhitinga, arā, a Matariki he arataki haere i ngā tātaitanga arorangi a te Māori, ā, e whakamahi ana i te Whetūtaka, me te Tōtohuwhetū, hei whakaatu i ngā wā whakatō kākano, ngā whakangautanga, me ngā mahinga huahua. Ko tēnei o ngā rauemi, arā, Te Wānanga o ngā Manu, he kawē i ngā tamariki ki te Wao-tapu-nui-a-Tāne, ki te whakaako i ngā mōhiotanga ka kitea mā te mātakitaki haere i ērā o ngā taiao – ka rawe ki ngā tamariki reanga teina, ngā nekehanga pārekareka a ngā manu, ka kitea e rātau, ā, ka kitea hoki e te hunga tamariki reanga tuakana te hōhonutanga o ngā mahi i tēnei wānanga.

Ko te ki a Wiremu Grace te kaiwhakahaere i ngā mahi auaha, mō ngā rauemi nei, he pai te whakaako i ngā mahi akoako pūtaiao mā tēnei mahinga hou. “He tuku i ngā tamariki ki te whakamātautau ā-mariko haere, e kore hoki e taea i tēnei ao tūroa.” E wātea ana hoki ngā putanga Ingarihi o ēnei tauwhitiwhitinga i runga i Te Kete Ipurangi mō ngā ākonga o ngā kura me ngā akomanga rīroa.

Ko ētahi atu o ngā rauemi o runga o te Pūtaiao Online, ko ngā kōrero mō te kaiako, me ngā whakamātautau a ngā ākonga. Ka whakataungia ngā hononga ki ētahi atu paewhakaata, pārongo hoki e pā ana ki ngā rauemi

Ko te Rauemi tauwhitiwhiti 'Me Mahi Hāngi Tātou.'

pūtaiao kua tāngia ki roto i te reo Māori e te Tāhuhu o te Mātauranga, kei roto hoki i ngā kura. Mā tēnei paewhakaata e miramira te akomanga pūtaiao mō tēnei tau, mā ngā ākonga o ngā Whare Kura kei te tau 11, ā, i hangaia e Mana Tamariki.

Ka noho ko tēnei te paewhakaata tuarua e tautoko ana i te Marautanga Māori, e whai ana hoki i te whakaterehanga i te tau 2002, o Ngā Toi Online, ā, e hoatu rauemi ana mā ngā kura kaupapa me ngā akomanga rumaki e tautoko ana i Ngā Toi i roto i te Marautanga o Aotearoa: www.tki.org.nz/r/arts/ngatoi/index_e.php. Ko te whāinga matua o Te Tāhuhu o te Mātauranga he whakatū paewhakaata hei tautoko i ngā wāhanga akoako katoa o ngā Marautanga.

Kua whakamātautauhia e ngā ākonga ngā pūkenga pūtaiao o ngā wahie, ngā kōhatu me ngā kai, e kitea ai te hāngi tino reka.